

Κάτοικοι: **37.600** (2011 ο δήμος Δράμας: **59.010**)

Η Δράμα είναι μια από τις πιο όμορφες πόλεις της Μακεδονίας. Τα σπίτια της είναι χτισμένα στην πλαγιά του Φαλακρού Όρους που αποτελεί παρακλάδι του Όρβηλου. Άφθονα νερά αναβλύζουν νότια της πόλης, η οποία δεσπόζει μιας εκτεταμένης πεδιάδας. Πλέει στο πράσινο. Έχει καλό ρυμοτομικό σχέδιο. Από το τουριστικό περίπτερο του λόφου Κορύλοβο, η θέα είναι μαγευτική. Εντυπωσιακά είναι τα παλιά αρχοντικά και γραφικές οι προσφυγικές γειτονιές που άρχισαν να διαμορφώνονται μετά το 1929.

Στα αξιοθέατα της πόλης συμπεριλαμβάνονται το νεκροταφείο των Τύμβων, τα βυζαντινά τείχη, οι βυζαντινές εκκλησίες των Ταξιαρχών και της Αγίας Σοφίας και οι καπναποθήκες της συνοικίας της Αγίας Παρασκευής. Στο χωριό Φωτολίβος αποκαλύφθηκε μεγάλος νεολιθικός οικισμός.

Ο επισκέπτης δεν πρέπει να παραλείψει τη διαδρομή στην κοιλάδα του Νέστου. Επιβιβάζεται στο τρένο του ΟΣΕ που διασχίζει την κοιλάδα και απολαμβάνει διαδρομές που δεν μπορεί να επισκεφθεί με άλλο μέσο.

Δέκα χιλιόμετρα νότια της Δράμας βρίσκεται το Δοξάτο (ο δήμος Δοξάτου αριθμούσε 14.580 κατοίκους το 2011). Την εποχή της τουρκοκρατίας ήταν φημισμένο για τα πλούτη του. Πρόκειται για μια γραφική και ιστορική κωμόπολη, σημαντικό γεωργικό κέντρο. Σε απόσταση 3 χιλιομέτρων, στις ρίζες ενός χαμηλού βουνού, βρίσκονται πλούσιες πηγές.

Τηλέφωνα: Αστυνομία: 252.10.33.333, Τροχαία 252.10.23.333, Δήμος 252.10.24.444, ΟΤΕ 252.10.26.999, Νοσοκομείο 252.10.23.351, Ταξί 252.10.32.111, 252.10.555, Ραδιοταξί 252.10.21.112.

Η **ιστορία** της πόλης της Δράμας

Η περιοχή έχει κατοικηθεί από τους προϊστορικούς χρόνους (οικισμός Αρκαδικού), ενώ μαρτυρίες υπάρχουν ότι, τον Ε΄ π.Χ. αιώνα, υπήρχε εκεί μικρή πόλη. Οι κάτοικοι καλλιεργούσαν αμπέλια και λάτρευαν τον θεό Διόνυσο. Στα χρόνια της ρωμαιοκρατίας πρέπει να αναπτύχθηκε και να δέχτηκε Ρωμαίους αποίκους. Στο μουσείο της Καβάλας φιλοξενείται η επιτύμβια στήλη του Ρωμαίου βετεράνου στρατιώτη Τιβέριου Κλαύδιου Μαξίμου που πέθανε στη Δράμα. Παριστάνεται έφιππος να εφορμά εναντίον του βασιλιά των Δακών, Δεκέβαλου. Το κείμενο εξηγεί ότι ο Μάξιμος είναι αυτός που συνέλαβε και σκότωσε το βασιλιά. Ο πόλεμος Ρωμαίων και Δακών έγινε στα χρόνια 105 και 106 μ.Χ., όταν ο ρωμαϊκός στρατός κατέλαβε τα εδάφη της σημερινής Ρουμανίας. Στο μουσείο του Λούβρου φιλοξενείται κολοσσιαία κεφαλή του αυτοκράτορα της Ρώμης, Καρακάλλα, που βρέθηκε στην περιοχή της Δράμας: Βασίλευσε στα χρόνια 211 – 217 μ.Χ.

Η πόλη συνέχισε να κατοικείται και στα βυζαντινά χρόνια. Τον ΙΑ΄ αιώνα, κτίστηκε εκεί η εκκλησία του Αγίου Νικολάου. Στα 1359, επί αυτοκράτορα Ανδρόνικου Β΄, ιδρύθηκε η μητρόπολη Δράμας. Στα χρόνια του ίδιου αιώνα (ΙΔ΄) αναφέρεται ο προκαθήμενος Λέων Καλόγνωμος να συνεργάζεται με υπεύθυνους για την απογραφή του πληθυσμού.

Η πόλη κυριεύτηκε από τους Τούρκους το 1371. Ο σουλτάνος Μουράτ Α΄ την προσάρτησε στο κράτος του (με τότε πρωτεύουσα την Αδριανούπολη) στα 1383. Στα χρόνια μετά την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης (1453), εγκαταστάθηκαν εκεί πολλοί Τούρκοι αλλά, από το 1520, ο ελληνικός πληθυσμός υπερτερούσε, ενώ υπήρχε εκεί και ισχυρή παρουσία εβραίων.

Ο καζάς (επαρχία) της Δράμας, μέρος του καζά του Πράβι και μέρος του καζά της Καβάλας αποτελούσαν ημιαυτόνομη περιοχή (βοεβοδιλίκι) που διοικούσαν οι μπέηδες της Δράμας (στα τέλη του ΙΗ΄ αιώνα, η διαχείριση πέρασε στους μπέηδες των Σερρών). Η πόλη ήταν έδρα παραγωγής βαμβακερών νημάτων (όπως και οι Σέρρες). Μετά το 1830, γνώρισε μεγάλη ευημερία.

Στις αρχές του Κ΄ αιώνα, ολόκληρη η περιοχή της Δράμας υπέφερε από τους Βούλγαρους κομιτατζήδες που με βίαιο τρόπο προσπαθούσαν να σπάσουν το ελληνικό φρόνημα των κατοίκων. Ο μητροπολίτης Δράμας, Χρυσόστομος, οργάνωσε την άμυνα ενάντια στους

κομιτατζήδες, ενώ αντάρτικα ελληνικά σώματα ανέλαβαν την προστασία της περιοχής. Ως το τέλος του Μακεδονικού Αγώνα, η προσπάθεια για τον έλεγχο της ευρύτερης περιοχής της Δράμας παρέμεινε αμφίροπη.

Η πόλη κυριεύτηκε από τους Βουλγάρους στα μέσα Οκτωβρίου του 1912. Δεν την χάρηκαν για πολύ. Ο Β' Βαλκανικός πόλεμος ξέσπασε στις 17 Ιουνίου του 1913 και εξελίχθηκε σε γοργή και νικηφόρα προέλαση του ελληνικού στρατού. Στις 30 Ιουνίου, το 21^ο σύνταγμα διατάχθηκε να κατευθυνθεί στη Δράμα. Βράδυ, έφτασε στον σιδηροδρομικό σταθμό Αγγίστης. Την επομένη, 1

η

Ιουλίου, συνέχισε την πορεία, καθυστέρησε για λίγο προκειμένου να δώσει μάχη με τους κομιτατζήδες κοντά στην Αλιστράτη. Οι κομιτατζήδες τράπηκαν σε φυγή. Το σύνταγμα συνέχισε την πορεία του αλλά, στον δρόμο Δράμας – Προσωτσάνης, χρειάστηκε να δώσει νέα μάχη, αυτή τη φορά με φάλαγγα του τακτικού βουλγαρικού στρατού. Τη σκόρπισε. Βράδυ έφτασε στην Δράμα και την κατέλαβε. Βρήκε την πόλη βουτηγμένη στο αίμα. Η αποτελούμενη από μονάδες της 10

ης

μεραρχίας βουλγαρική φρουρά, αφού σκότωσε όσους άμαχους πρόλαβε, φορτώθηκε στο τρένο κι έφυγε προς την Ξάνθη.

Τμήμα του ελληνικού στρατού προχώρησε νοτιοανατολικά. Στα δέκα χλμ. βρίσκεται η κωμόπολη του Δοξάτου. Το θέαμα που οι άντρες του ελληνικού στρατού αντίκρισαν ήταν τραγικό. Οι Βούλγαροι είχαν πυρπολήσει την πόλη κι είχαν σφάξει και τους 3.000 κατοίκους της.

Οι Βούλγαροι επέστρεψαν στη Δράμα στα 1916, όταν, κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου πολέμου, κατέλαβαν την Ανατολική Μακεδονία. Υποχρεώθηκαν να την εγκαταλείψουν στα 1918, όταν τέλειωσε ο πόλεμος και η Βουλγαρία και πάλι είχε ηττηθεί.

Στις 9 Απριλίου του 1941, οι Γερμανοί πήραν την πόλη. Εννιά μέρες αργότερα, μαζί με όλη τη γύρω περιοχή, την παρέδωσαν στους Βούλγαρους. Οι δοτοί κατακτητές προχώρησαν σε βίαιη προσπάθεια εκβουλγαρισμού των κατοίκων. Από την αρχή, απαγόρευσαν την ελληνική γλώσσα κι επέβαλαν την βουλγαρική. Οι επιγραφές των μαγαζιών, τα ονόματα στις εικόνες των εκκλησιών, ακόμα και τα ονόματα στους τάφους ξαναγράφηκαν με βουλγαρικά γράμματα. Κατά ομάδες, οι κάτοικοι υποχρεώθηκαν να εκπατριστούν. Όσοι δεν μπορούσαν να μετακινηθούν, υπέστησαν στυγνή τρομοκρατία. Δημιούργησαν και «επαναστατικό σώμα» που καταλήστευε τους άοπλους Έλληνες.

Οι Έλληνες αντάρτες προχώρησαν σε επιθέσεις εναντίον Βουλγάρων στα χωριά. Στις 29 Σεπτεμβρίου του 1941, ένοπλοι Βούλγαροι χύθηκαν στην πόλη της Δράμας, στο Δοξάτο και στα χωριά Κύργια και Κουδούνια σφάζοντας όποιον έβρισκαν μπροστά τους. Οι σφαγές κόπασαν στις 2 Οκτωβρίου. Με όπλο την πείνα, προσπάθησαν να εξαφανίσουν όσους επέζησαν.

Οι Βούλγαροι πρόλαβαν κι έφυγαν στα 1944, συναποκομίζοντας όσα είχαν καταληστέψει στα τρία χρόνια της βάρβαρης κατοχής τους. Οι ελληνικές αρχές εγκαταστάθηκαν στην πόλη στις 25 Μαρτίου του 1945.

(Έθνος της Κυριακής, 2001 – 2002) (τελευταία επεξεργασία, 28.3.2011)